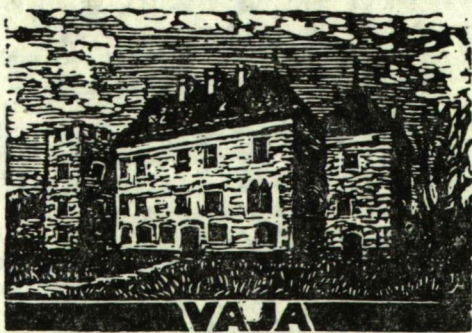

démia ezt a kiadványt, amely most lépett tizedik évfolyamába, minden tudományos kutatónak és kutatóhelynek — és ez egyedülálló a társadalomtudományi információrendszer történetében — ingyen, szolgáltatásként bocsátja rendelkezésre. A vidéken élő nyelvész asztalán tehát ott van (vagy lehetne) a szakmája műveléséhez szükséges legfontosabb szakirodalmi információ. A feladat tehát az, hogy a számára szükséges műveket meg is kapja. A könyvtárközi kölcsönzés és a reprográfia ezt elvileg lehetővé is teszik, s hogy ez a rendszer akadozik, nem működik, annak nem is elsősorban anyagi, hanem szemléleti és szervezési akadályai vannak. A szegedi bölcsészettudományi karon például ahelyett, hogy legalább egy, nagy teljesítményű és mindenki számára könnyen hozzáférhető xerox-másoló gép működne (külföldi egyetemeken ilyenek a folyosón állnak, pénzbedobással minden hallgató a szemináriumi dolgozatához szükséges irodalmat is lemásolhatja), van három irodai célokra készült másológép, melyekhez nem, vagy nehezen lehet hozzáférni, magas üzemeltetési költségük, állandó vegyszerigényük és a készülő másolatok alacsony minősége lényegesen lecsökkenti használati körüket.

Hogy szervezési és nem elsősorban anyagi kérdés az, hogy az *Analecta Linguistica*hoz hasonló kiadvány jelenjék meg a történettudomány, az irodalomtudomány és más szakok számára, azt azzal is alá tudom támasztani, hogy az *Analecta Linguistica*t olyan példányszámban tudjuk külföldön eladni, hogy előállítási költségei lényegében már ebből megtérülnek.

Bár a pesti könyvtárakat nem lehet vidékre hozni, azt meg lehet valósítani, hogy az egyes szakmák számára az alapvető kézikönyveket és folyóiratokat tartalmazó kutatókönyvtárak, szemináriumok létesüljenek, illetve megfelelően működjenek. A régi egyetemi élet szíve-lelke az a szemináriumi helység volt, ahol hallgató és oktató keze ügyébe került a legfontosabb irodalom. A modern könyvtárszervezés ezt a régi hagyományt most mint „szabadpolcos rendszert” újra felfedezte. Ha egy ilyen könyvtár-szeminárium megfelelő helyiségekben működik, el van látva a szükséges információs és reprográfiai eszközökkel, olyan munkatársakkal, akiknek szívügyük a kutatás segítése, akkor sem fognak tudni ugyan egyenlő feltételek mellett dolgozni azokkal, akik mindennap az Akadémiai Könyvtárban vagy a Széchényi Könyvtárban kutathatnak, olvashatnak, de lényegesen könnyítenék helyzetükön, és *horribile dictu*, még azt is el tudom képzelni, hogy egy-egy speciális hagyaték megvásárlásával olyan vidéki kutatókönyvtárat lehet kialakítani, amely egy adott, speciális területen jobb, mint a pesti. És erre is van példa. A szegedi magyar őstörténeti kutatások lehetetlenek lennének Németh Gyula könyvtára nélkül.

Folytathatnám. Azt hiszem azonban, az elmondottakból is világos, hogy sok a probléma, sok a teendő, de ezek közül talán nem a legutolsó a *vidéki szemlélet* megváltoztatása. *Pesten is.*

Tomás